

KAKO ODKRITI SKRITO ZNANJE, SPRETNOSTI IN KOMPETENCE ODRASLIH?

Mag. Tanja Vilič Klenovšek
Andragoški center Slovenije
tanja.vilic.klenovsek@acs.si

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014
Ljubljana, Hotel Plaza

 REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

 Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

 Nalozba v tvojo prihodnost
Otvorjena in vključena družba
Investing in your future

DELITEV PROJEKTA RAZVOJ PISMENOSTI TER UGOTAVLJANJE IN PRIZNAVANJE NEFORMALNEGA UČENJA OD 2011 DO 2014 NA DVE AKTIVNOSTI

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014
Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

Naložba v vašo prihodnost
Investition in your future
Investment in your future

IZHODIŠČE AKTIVNOSTI 2

- **Veliko je neformalnega in priložnostnega učenja odraslih, ki je premalo vidno in prepoznano.**
- „ ...recognition of non-formal and informal learning (**RNFIL**) is a potential mechanism to promote Lifelong Learning“ (P. Werquin,2011)
- **Pomembni so učni izidi in ne le poti do njih.**
- „Better to focus on learning outcomes, as opposed to just learning: it’s easier. A key concept that EQF and RNFIL have in common.“ (P. Werquin,2011)
- „And recognition does not necessarily means “highly formalised”.“ (P. Werquin,2011)

IZHODIŠČE AKTIVNOSTI 2

- Ob obstoječih možnostih ugotavljanja in priznavanja znanja in izkušenj odraslih v formalnem izobraževanju in v sistemu NPK, razvijati še pristop, ki bo odprt in dostopen odraslim na različnih točkah njihovega življenja, za različne namene: za evidentiranje in ovrednotenje znanja, spretnosti in kompetenc za lažjo ponovno zaposlitev, za spremembo zaposlitve, za razvoj in spremembo kariere, za osebni razvoj, za premislek „kje sem“ in „kam naprej“.
- Dati večjo težo in pomen vrednotenju ključnih kompetenc v funkciji razvoja le-teh pri odraslih.

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Nalozba v vašo prihodnost
Evropski sklad za regionalni razvoj
Evropski sklad za regionalni razvoj

CILJI AKTIVNOSTI 2

- **Razviti strokovne podlage za vodenje postopka ugotavljanja in vrednotenja neformalno in priložnostno pridobljenega znanja odraslih.**
- Razviti metode in orodja za vrednotenje, s poudarkom na vrednotenju ključnih kompetenc.
- **V poteku projekta smo dodali še en izziv, vrednotenje ter povezovanje ključnih in poklicnih kompetenc, sodelovanje s podjetji v praksi.**
- Usposabljanje strokovne delavce v izobraževanju odraslih za to delo.
- **Sistemske umeščati področje v izobraževanje odraslih in ga promovirati na različnih ravneh: sistem, stroka, delodajalci, sindikati, širša javnost...**

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragogic center Republike Slovenije
Slovenska Univerza za Adult Education

Nalozba v tvojo prihodnost
Opomba: Nalozba v tvojo prihodnost
Evropski sklad za regionalni razvoj

NOSILCI in PARTNERSTVA

EVROPSKA RAVEN:

EVROPSKI SOCIALNI SKLAD – OP RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV 2007-2013
PRIPOROČILA V EVROPSKIH DOKUMENTIH

NACIONALNA RAVEN:

MIZŠ, MDDSZ
ACS, CPI, RIC, ZRSŠ, ZRSZ, OZS, ...

REGIONALNA RAVEN:

15 NA RAZPISU IZBRANIH IZOBRAŽEVALNIH ORGANIZACIJ, DRUGE
IZOBRAŽEVALNE ORGANIZACIJE, REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE, OE
ZAVODOV ZA ZAPOSLOVANJE, PODJETJA, SINDIKATI, NEVLADNE ORGANIZACIJE,
MEDIJI,.....

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Nalozba v vašo prihodnost
Opomba: vsa imena so procesna in ne
konkretna imena

KLJUČNI PARTNER: VKLJUČENI ODRASLI V PROJEKTU UVNPZ

- Po razpisu MIZŠ: 1.250 kandidatov do konca marca 2014.
- V letu 2013 je bilo vključenih 1.185 kandidatov, na ank.vpr. jih je odgovorilo 498 ali 42%..
- **Ali so se uresničila njihova pričakovanja?**

Pričakovanja	N	%
Moja pričakovanja so se izpolnila	265	53,21
Dobil sem več, kot sem pričakoval	102	20,48
Nič nisem pričakoval	70	14,06
Pričakoval sem več	60	12,05
Brez odgovora	1	0,20
Skupaj	498	100,00

V KAKŠNEM POLOŽAJU SO BILI NAŠI KANDIDATI NA DAN ANKETIRANJA V FEBRUARJU 2014?

ALI SO BILI NAMENI DOSEŽENI?

Število kandidatov, ki so odgovorili na vprašalnik: 498
(42% od 1.185 anketiranih)

Kakšna je situacija kandidatov na dan anketiranja	N	%
Vključen sem v nadaljnje izobraževanje	81	16,27
Nameravam se vključiti v nadaljnje izobraževanje	161	32,33
Vključen sem v postopek za pridobitev NPK	51	10,24
Nameravam se vključiti v postopek za pridobitev NPK	48	9,64
Bil sem brezposeln, zdaj sem zaposlen	36	7,23
Grozila mi je brezposelnost, a sem ohranil zaposlitev	5	1,00
Napredoval sem na drugo delovno mesto	29	5,82
Drugo	87	17,47

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014
Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Naložba v vašo prihodnost
Operativni program Evropskega socialnega sklada
Evropski socialni sklad

Drugo (kandidati)

Vir: Podatki iz evalvacijskega vprašalnika za kandidate, ACS, marec 2014

- *Postopki so mi pomagali pri nadaljnji poklicni poti.*
- *Trenutno sem na usposabljanju za novo delovno mesto.*
- *Spodbudilo me je k aktivnejšem iskanju nove zaposlitve oz. drugega dela.*
- *Neformalno dopolnjujem znanje.*
- *Se samoizobražujem.*
- *Verjetno bom odprla lastni s.p.*
- *Vključila se bom v projekt usposabljanja na delovnem mestu.*
- *Sem še bolj aktivna.*

- *Pridobil sem NPK.*
- *Vključila sem se za NPK in uspešno opravila.*
- *Dobila sem delo v tujini.*
- *Pridobila sem samozavest.*
- *V kratkem bom ostal brez zaposlitve, mi bo pomagalo pri iskanju zaposlitve.*
- *Pridobil sem potrdilo za izvajanje določenih del v podjetju.*
- *Dobila sem še večjo spodbudo, da sem odprla popoldansko delo.*
- *Lažja pridobitev zaposlitve, pridobitev volje za učenje in iskanje dela.*

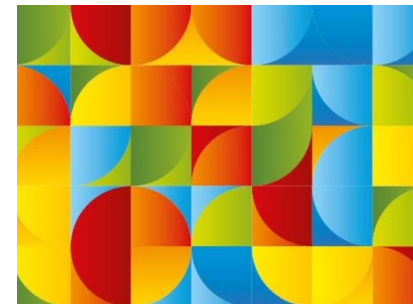
REZULTATI AKTIVNOSTI 2

Na sistemski ravni:

- 1 strokovne podlage, širitev in promocija pomena razvoja področja v IO in
- umestitev področja v ReNPIO do 2020.

Na strokovni in izvedbeni ravni:

- 1 spletni portal <http://vpnz.acs.si>,
- 1 razvit model ugotavljanja in priznavanja neformalnega in priložnostnega učenja,
- 1 razvit e-portfolijo – elektronska zbirna mapa,
- 4 nova e-orodja za vrednotenje ključnih kompetenc,
- 2 nova programa usposabljanja (za svetovalce in informatorje),
- 60 usposobljenih strokovnih delavcev (svetovalci in informatorji)
- Več kot 1.250 vključenih odraslih v postopke ugotavljanja in priznavanja pri 15 izvajalskih organizacijah (januar 2013- marec 2014),
- 1 strokovni priročnik za izobraževalce odraslih in druge deležnike.

Projekt: Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014

Predstavitev dosežkov aktivnosti 2:
Vrednotenje in priznavanje neformalnega učenja odraslih od 2012 do 2014

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014
Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

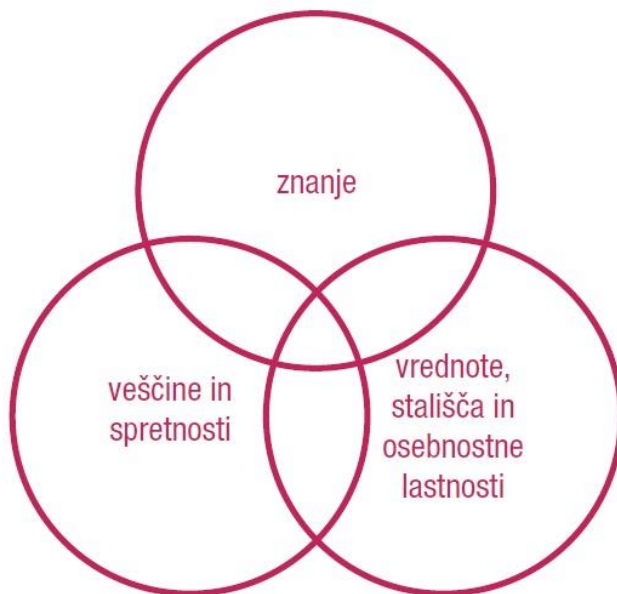
Andragoški center Republike Slovenije
Institucija za izobraževanje odraslih

Nalozba v vašo prihodnost
Opomba: Nalozba v vašo prihodnost
pomeni tudi investicija v vas.

IZZIVI: KAKO POVEZATI KLJUČNE IN POKLICNE KOMPETENCE?

Kako razumemo pojem kompetenca?

Slika: Sestavine kompetence (po Musek in Pečjak, 2001)

Ključne kompetence kot jedro poklicnih kompetenc (M. Kuran, 2013)

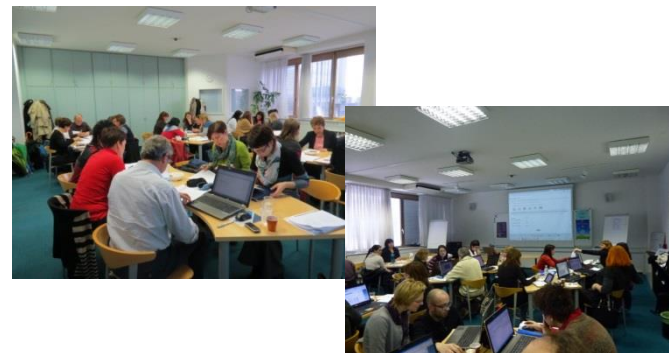
Slika: Vrsta in namen različnih kompetenc (po Klemenčič, Možina in Žalec, 2009)

MNENJE STROKOVNIH DELAVCEV

Strokovni delavci:

- Enotno mnenje vseh vključenih je, da je za odraslega vrednotenje in razvoj ključnih kompetenc izredno pomembno. Omogoča zaposljivost, osebno rast, dvig samozavesti, aktivnejši pristop k reševanju svojega položaja.
- Večinoma so imeli dobre izkušnje s povezovanjem vrednotenja ključnih in poklicnih kompetenc; hkrati poudarjajo, da je povezovanje nujno, pri čemer je v postopek potrebno vključevati strokovnjake s posameznega področja.
- *»Vrednotenje ključnih kompetenc je vedno pomembno, saj ugotavljam, da se ljudje ne zavedajo svojega znanja in se večkrat podcenjujejo kot precenjujejo. Vidne ključne kompetence poleg osnovnih namenov dvigajo samozavest posameznikov, ki začnejo hkrati drugače razmišljati o svoji prihodnosti.«* (Vir: Podatki iz evalvacijskega vprašalnika za svetovalce, marec 2013)

MNENJE DELODAJALCEV

Podjetja (N 28):

- Da je pomemben razvoj vseh ključnih kompetenc, je odgovorilo 16 podjetij ali 57%.
- Da je pomemben razvoj nekaterih ključnih kompetenc, je odgovorilo 12 podjetij ali 43%.
- *„Podjetje pridobi informacije o potencialih, neopaženih kompetencah zaposlenih; takšen način nam omogoča ugotavljanje neformalno pridobljenega znanja pri zaposlenih z nižjo izobrazbeno strukturo, ki bi lahko bil tudi osnova za napredovanje ali premestitve.“*
(Vir: Podatki iz evalvacijskega vprašalnika za delodajalce, marec 2013)

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragogični center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Naložba v vašo prihodnost
Evropski sklad za regionalni razvoj

FAZE V POSTOPKU UGOTAVLJANJA IN PRIZNAVANJA NEFORMALNEGA UČENJA V PROJEKTU „UVNPZ“ (ACS,2013)

**IZZIV: KAKŠNA JE VREDNOST MNENJ O OVREDNOTENIH
KOMPETENCAH V TEM PRISTOPU?**

RAZVOJ METOD IN ORODIJ ZA UGOTAVLJANJE IN VREDNOTENJE KLJUČNIH IN POKLICNIH KOMPETENC

IZZIV: KAJ IN KAKO RAZVIJATI NAPREJ?

- E-Portfolijo kot ključna metoda in orodje: kako ga nadgrajevati in širiti uporabo?
 - **Nadgrajevati že razvite metode in orodja!**
- Razvijati in vpeljevati nove metode in orodja za vrednotenje ključnih in poklicnih kompetenc?
 - **Pri razvoju sodelovati z različnimi partnerji, izhajati iz namenov in ciljnih skupin!**
- Zagotavljati usposabljanje strokovnih delavcev za uporabo novih metod in orodij.

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

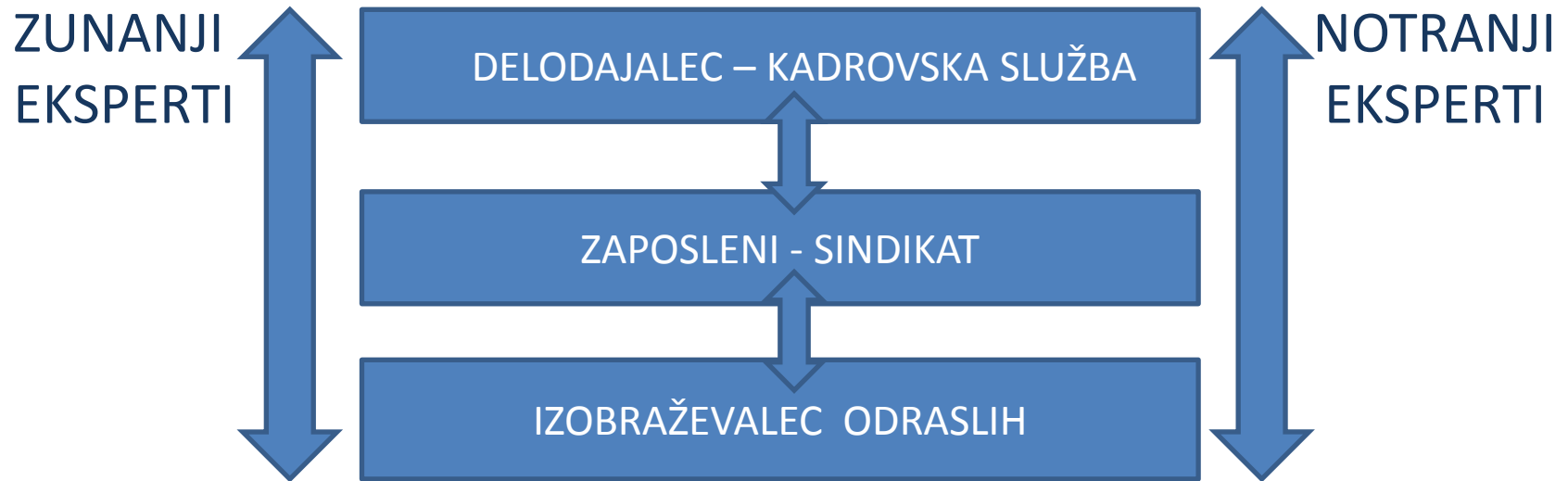

Andragogični center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Naložba v vašo prihodnost
OPRAVA IZOBRAŽEVANJA, ZNANOSTI IN ŠPORTA

SODELOVANJE S PODJETJI

IZZIV: KAKO NADALJEVATI?

- CILJI: vrednotenje ključnih in poklicnih kompetenc.
- Izobraževalec kot svetovalec in vodja postopka.
- Model, ki se je izkazal kot uspešen:

KAKO NAPREJ PO MARCU 2014?

Mnenje večine vključenih strokovnih delavcev in podjetij v projektu je, da je smiselno in potrebno nadaljevati s tem pristopom:

- *»Zelo pomembno se mi zdi, da ne iščemo več parcialnih rešitev - nujen je celostni pristop in umestitev v sistem - tako po opisu del in usposobljenosti svetovalcev kot tudi iz vidika financiranja - le tako lahko dolgoročno ponudimo kakovostno storitev, ki bo v prostoru prepoznana in koristna za zaposlene, brezposelne in širšo družbo ter narodno gospodarstvo.«*

(Vir: Podatki iz evalv. vprašalnika za svetovalce, marec 2013)

- *»Še naprej spodbujamo projekt ugotavljanja in vrednotenja neformalnih znanj ter podpiramo strokovne delavce ter univerze, ki sodelujejo v tem projektu, saj omogočajo razvoj kadra ter samega podjetja ter posledično spodbujajo zaposljivost oziroma prekvalifikacije kadrov.«*

(Vir: Podatki iz evalv. vprašalnika za delodajalce, ACS, marec 2014)

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Nalozba v vašo prihodnost
Operativni program Inovativna
regionalna razvojna

KAKO NAPREJ PO MARCU 2014?

- V to so nas prepričala dosežena pričakovanja in nameni pri anketiranih kandidatih.
- Ter tudi njihova sporočena mnenja, ki so jih zapisali v evalvacijski vprašalnik ali posebej za predstavitev v knjižici z opisom dosežkov projekta:
- *„Glede na to, da sem stara 42 let in brezuspešno iščem zaposlitev že eno leto, sem zelo vesela, da lahko pokažem in vrednotim neformalno pridobljena znanja. Vem, da bom potem, ko bom ovrednotila neformalno pridobljena znanja, zagotovo dobila zaposlitev in možnost za izobraževanje. Lastno delo, učenje in osebna rast so mi najpomembnejše vrednote!“ (Barbara Simeunič, udeleženka v postopku UVNPZ na LU Velenje)*
- *»Sem dokazala, da nekaj znam. Sedaj lahko povem, da imam priznano znanje. In to tisto, za katerega sploh nisem vedela, da ga imam.« (Aferdite Preshtreshi, udeleženka v postopku UVNPZ na LU Velenje)*

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragogični center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Nalozba v vašo prihodnost
Opomba: vsa pravica pridržane
Evropski sklad za regionalni razvoj

KAKO NAPREJ PO MARCU 2014?

- Zato predlagamo, da se vzpostavi nacionalna koordinacija, ki bo usklajevala in usmerjala razvoj področja in upoštevala tudi evropska Priporočila sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja(EK, 2012).
- **Da se podpre stroko, da razvija to področje še naprej.**
- Da se podpre izvajalce, da se financira ta dejavnost v praksi.
- **Da razvijamo in vlagamo v promocijo področja na različnih ravneh, na različne načine (najbolj učinkovita promocija v projektu je bil neposreden stik z odraslimi).**
- Da vrednotimo in razvijamo ključne kompetence ter spodbujamo in podpiramo vrednotenje poklicnih kompetenc odraslega brezplačno na katerikoli točki v življenju.

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

 REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenska univerza za družbo

 Naložba v vašo prihodnost
Opazni rezultati, inovativni procesi in
inovativni študenti

KAKO NAPREJ PO MARCU 2014?

- Da nadaljujemo z usposabljanjem in spopolnjevanjem vključenih strokovnih delavcev, saj je strokovna usposobljenost ključ kakovosti izpeljanih procesov.
- **Da z medsebojnim sodelovanjem vseh partnerjev na različnih ravneh zagotavljamo transparentnost in medsebojno zaupanje v kakovost izidov teh procesov.**
- Aktivnosti na tem področju lahko spremljate na spletnem portalu »Vrednotenje in priznavanje neformalnega znanja«:

<http://vpnz.acs.si>

VPNZ

*Vrednotenje in priznavanje
neformalnega znanja*

SKRITO ZNANJE JE ZAKLAD!

HVALA ZA POZORNOST!

Razvijamo temeljne
zmožnosti odraslih in
odkrivamo skrito znanje

20. 3. 2014

Ljubljana, Hotel Plaza

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Andragoški center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje odraslih

Naložba v vašo prihodnost
Obratovanje in razvoj človeških virov
Evropski socialni sklad